

ПРЕСЛАВСКА ДУМА

Вестникъ за култура и стопанство
Издание на Преславската градска община
Годишенъ абонаментъ 30 лева. Излиза всѣко 1 и 15 число. Брой 1 левъ.

Великитѣ мъже на племето
ни сѣ трасирали пътя на на-
ционалното ни обединение.
Богъ ни дари съ любимъ пре-
столонаследникъ, който е въ-
плотение на тия велики бъл-
гарски синове.

Нека расте и крепне за да
довърши дѣлото имъ!

Д-ръ Екатерина Иванова
се завърна. Приема болни домъ
Иванъ Минковъ—срещу Народната
Банка

ИМЕННИЯ ДЕНЬ НА Н. Ц. ВИСОЧЕСТВО ПРЕСТОЛОНАСЛЕДНИКА — празника на родната земя

Хубава е нашата родна
земя!

Отъ ранна утринъ до
късна вечеръ подъ грѣйка-
та на нейното обилно слън-
це, върнитѣ ѝ синове и дѣ-
щери въ упоритѣ трудъ из-
смукватъ отъ чернитѣ ѝ
пазви коравиятъ но сла-
дъкъ залькъ за народа си.

Кърмила е майката земя
дѣдитѣ ни, кърми и насъ
сега, ще кърми и децата ни
утре, защото обича тя сво-
итѣ чедъ! За туй българ-
на дава толкова любовъ,
почитъ и признателностъ
къмъ своята земя. Тая го-
лѣма и свята любовъ сти-
хийно се пренесе въ онова
утро на радостъ въ Цар-
ския Домъ къмъ най-мал-
кия Синъ на българска зе-
мя, въ когото се отразява-
ше надеждата и упование-
то на народа.

И не случайно сждбата
е съединила Именниятъ
День на любимия ни пре-
столонаследникъ съ празд-
ника на Българската земя.
Въ това щастливо съвпаде

ние; сждбата сякашъ укре-
пява въ съзнанието на бъл-
гарския народъ здравата
връзка между народъ, род-
ната земя и надеждата и
упованието на свободна
България — неговиятъ бж-
дещъ Царъ.

Скъпата родна българ-
ска земя, която е отхрани-
ла св. Царъ Бориса, Симе-
онъ Велики, дейцитѣ отъ
Възраждането, хилядитѣ ге-
рои — светци, пролѣли
кръвта си за свободата на
България; нека да откърми
и невръстния МЛАДЕНЕЦЪ;
да Му даде мъдростъ и
яки мишици да брани сво-
бодата на тая скъпа земя
и посѣе на нея по-вече ра-
достъ и доволство.

Да дойде день, когато
свѣтлото българско слънце
да огрѣе плодородната
грѣдь на майката земя; да
се възвести деньтъ, въ кой-
то българския народъ, за
станалъ здраво задъ своя
Царъ да празнува истин-
ското си национално обе-
динение и материално до-
бруване!

Стопани, очистете житата си отъ главня.

Нашитѣ земеделски култу-
ри се нападатъ отъ всевъз-
можни болести и неприятели.
При масовото имъ появяване
тѣ унищожаватъ почти напъл-
но реколтитѣ.

Една отъ много разпростра-
ненитѣ болести по пшеницата
е ГЛАВНЯТА. До сега сѣ от-
крити нѣколко вида главни,
които нападатъ различни рас-

тения. Сжщо и тѣхния начинъ
на развитие е различенъ.

Пшеницата, която за насъ е
най-важното растение, се на-
пада предимно отъ мазната
или твърда главня. До колко сѣ
заразени нашитѣ пшеници
отъ главня, ни показватъ из-
следванията на Ал. Христовъ—
фитопатологъ при Института
за защита на растенията. Той

ЕДНО НАРОДНО ИЗПРАЩАНЕ

По случай напускане длъж-
ността си, г-нъ Борисъ Казан-
лиевъ, досегашенъ Шуменски
областенъ директоръ, бѣше
изпратенъ най-сърдечно и съ
нескривана тъга отъ почти
всички кметове и околийски
управители отъ Шуменска об-
ласт, шефове на областни
тѣ учреждения, представителъ
на Началника на гарнизона и
голъма частъ отъ Шуменското
гражданство.

На 8 т. м. вечерта въ гор-
ското казино на Къошкьовитѣ
въ гр. Шуменъ бѣха се събра-
ли всички кметове отъ близ-
китѣ околии, заедно съ око-
лийскитѣ си управители, пред-
ставители на стопанскитѣ ор-
ганизации, представителя на
Началника на гарнизона, ше-
фове на областнитѣ служби
и полицейскитѣ чиновне на
Областната полицейска инспек-
ция, които при една сърдечна
обстановка, дадоха прощаленъ
банкетъ на своя Областенъ ди-
ректоръ, който продължи до
2 часа презъ нощта. Едва ли
нѣкой другъ пътъ е билъ из-
пращанъ единъ началникъ та-
ка сърдечно; едва ли нѣкога е
имало прощална вечеря про-
пита съ толкова тъга. И въ
речитѣ на вдигащитѣ послед-
енъ тостъ къмъ обичния на-
чалникъ и общественикъ и въ
неговия отговоръ трептѣше все
тая нотка на нескривана тъга.

На другия день къмъ 9 часа
предъ Областното управление
бѣше събрано голѣмо множе-
ство, което бѣше дошло да се
сбогува съ досегашния си Об-
ластенъ директоръ и му по-
желаятъ все такива голѣми ус-

пѣхи въ службата му за Царъ
и Родина и тамъ, където оти-
ва сега. Громко ура изпрати
заминаващия автомобилъ, кой-
то отнесе внушителната и сим-
патична фигура на г-нъ Казан-
лиева, между новитѣ хора на
Плѣвенска областъ.

По случай напускане длъж-
ността си г-нъ Казанлиевъ из-
прати до редакцията на вестни-
ка ни следното писмо:

*Благоволете да предаде-
те чрезъ Почитаемия Ви
вестникъ, по случай на-
пускане на длъжността
ми Шуменски областенъ
директоръ, най-искренитѣ
ми чувства на почитъ и
признателностъ къмъ на-
селението отъ гр. Пре-
славъ и околитѣ, къде-
то Вашиятъ вестникъ има
приемъ.*

*Вземайки си с'богомъ съ
благородното, трудолюби-
во и родолюбиво население
отъ тоя край, азъ запаз-
вамъ дълбоко въ сърдцето
си братски споменъ за не-
го, който ще ми напомня
за тежки, но и скъпи го-
дини отъ моя животъ.*

*Пожелавамъ на всички
здраве, бодростъ и истин-
ско щастие и благоден-
ствие.*

Б. КАЗАНЛИЕВЪ
Шуменски областенъ директоръ

е изследвалъ 519 проби пше-
ница, произходящи отъ цѣла-
та Шуменска областъ и е кон-
статиралъ, че само 5 отъ про-
битѣ сѣ чисти отъ главня.
Отъ Преславската околия сѣ
изследвани 50 проби, отъ кои-
то само една е била чиста
отъ главня.

Това показва, че въпрѣки
откритиѣ срдѣства за борба
съ тази болестъ, тя все още
е разпространена въ насъ и
продължава да нанася загуби,
както на отдѣлния стопанинъ,
тъй и на народното стопанство.

Главниятъ посѣвъ, въ вре-
ме на жетва, се познава лес-
но по стоящитѣ прави класове,
които сѣ по леки, самитѣ кла-
сове сѣ по отворени и при стрѣ-
ването имъ виждаме, че тѣ
сѣ изпълнени съ черъ прахъ.
Самия прахъ има мазенъ видъ
и неприятна миризма на раз-
валена риба.

Заразяването на здравитѣ
житни зърна става презъ вре-
ме на вършитбата. Главнитѣ
класове се разтрошаватъ, раз-
мачкватъ и освободения че-
ренъ прахъ, който не е нищо
друго освенъ споритѣ на бо-
лестта, полепва по семената
и особено по единия имъ
върхъ—осѣянъ съ дребни вла-
синки.

При посѣването на такова
семе, едновременно съ поник-
ването му, погълватъ и спо-
ритѣ на главнята, които чрезъ
по нататъшно дѣление обра-
зуватъ споридии, които напа-
датъ младитѣ и крехки още
житни растения.

Пригодни, когато условията
благоприятствуватъ бързото
кълнене на главнитѣ спори,
имаме масово заразяване на
пшеницата, или главнива го-
дина. Това се случва обикно-
вено съ късно посѣти жита,
или пъкъ при ниска темпера-
тура на почвата (10 — 12 гра-
дуса) и въобще когато е за-
труднено развитието на посѣва.

Заедно съ развитието на
растението се развива и глав-
нята въ форма на тънки ниш-
ки наречени мицелии, които
нализатъ въ цвѣтнитѣ части
на пшеницата, въ момента на
изкласяването ѝ. Мицелия се
накжса на дребни части
(прахъ) който замѣства браш-
неното в-во на зърното. Глав-
нитѣ зърна запазватъ об-
вивката си, която се разкъсва
при вършитбата и праха по-
лепва наново по здравитѣ
зърна. По този начинъ се
развива болестта и ако не се
взематъ мѣрки противъ нея
може да вземе много широки
размѣри.

Отъ описания начинъ на раз-
витието на главнята се вижда
че споритѣ се намиратъ по
повърхността на семената, а
отъ това може да се заключи,
че унищожението имъ може
да стане лесно съ известни де-
зинфекционни срдѣства.

Въ миналото земеделцитѣ
(Следва на 2 стр.)

Четете в. „Преславска дума“

Стопани, очистете житата си от главня

(Продължение от страница 1)

сж си служили с различни срѣдства за обеззаразяване на семената. Напр. посипвали сж ги с пепел от огнището, сж варь, впрочем това се практикува и до сега от нѣкои стопани, а по наивнитѣ сж си служили сж разни моски, баения и пр. Други смѣтатъ, че е достатъчно да се прекара зърното през триоръ или вѣялка, за да се очисти главнята, безъ да подозиратъ, че праха полепналъ по семената не може да се отдѣли по този начинъ.

Първото сигурно срѣдство, против мазната главня, употребено сж успѣхъ, е разтворъ отъ синь камъкъ. Правилното третиране на семето сж този разтворъ става така: Семето се потапя въ 1% разтворъ отъ синь камъкъ, сж помощта на кошница, обшита сж зебло, държи се въ разтвора отъ 5—10 минути, презъ което време се разбърква сж ржце, тѣй че всѣко зърно да се омие отъ разтвора. Следъ това семето се изважда, изсушава се и се съхранява до дена на сеитбата въ чисти човали. При това наикисване зърната се покриватъ сж тънка корица отъ синь камъкъ. Отъ действието на почвената влага синия камъкъ се разтваря и обвива нѣлнящитѣ спори на главнята.

При работенето сж синь камъкъ се срѣщатъ доста неудобства. Употрѣблението му е свързано сж повече трудъ, а най-важното, има опасностъ да се повреди кѣлняемостта на семето, особено, при неумѣло приготвенъ разтворъ, или не спазване времето на кисненето. По-често можемъ да имаме лоши резултати при инкрустиране на зърно, вършано на вършачки. При тази вършитба обвивката на зърната бива обикновено напукана или надраскана, презъ които отвори лесно преминава разтвора и поврежда кѣлнзетѣ на семената.

Предвидъ на тѣзи неудобства на синия камъкъ, днесъ добиха широко приложение тѣй нареченитѣ сухи препарати. Тѣ сж различни отровни прахове, сж които се опрашва семето.

Отъ сухитѣ препарати въ насъ напоследъкъ се въведе масовото употрѣбление на медния карбонатъ. Медния карбонатъ е финъ сивкавъ прахъ, който се получава отъ синь камъкъ и варь.

Благодарение на низката цена на този препаратъ, борбата сж главнята се предприе въ по-широкъ размѣръ, а тази го-

дина, когато се въвежда задължителното опрашване, можемъ да се надѣваме, че ще имаме пълно обеззаразяване на посѣвния материалъ.

За разлика отъ синия камъкъ, медния карбонатъ иматѣзи добри страни, че сж него се работа бързо, леко и безъ опасностъ да се повреди семето. Даже той е едно отъ сигурнитѣ срѣдства за предпазване пшеницата отъ гърица и житенъ молецъ, предназначена за семе.

За да получимъ добри резултати, при употрѣблението на медния карбонатъ първото условие е пълното опрашване на семето. Това става най-лесно сж помощта на специални апарати наречени лотри. За опрашването на 100 кгр. семе, е нужно 200 гр. меденъ карбонатъ.

Въ апарата се слага обикновено 30-45 кгр-семе и съответното количество прахъ 60-90 гр. Върти се около 4-5 минути, следъ което семето се изсипва. При работенето сж меденъ карбонатъ, трѣбва да се внимава, да не се вдишва много отъ праха, защото той е отровенъ.

Праха лесно полепва по зърната, понеже е много финъ и лепкавъ. Отъ действието на почвената влага, праха се разтваря и обвива кѣлнящитѣ спори на болестта.

Отъ многото опити, изведени отъ Института за защита на разтенията, се доказа, че медния карбонатъ е сигурно срѣдство противъ мазната главня по пшеницата и че той за днесъ е най-евтиното и лесно приложимо срѣдство. Впрочемъ, това се доказа и отъ широката практика. На добритѣ му страни се дължи широкото му разпространение въ цѣлата сграна.

Отъ изложеното се вижда, че борбата сж една отъ най-важнитѣ болести на пшеницата може да се изведе лесно и сж малко срѣдства. Ето защо, дългъ се налага както на отдѣлния стопанинъ, тѣй и на всички фактори, които се грижатъ за повдигане благосъстоянието на селото, да се поведе една системна и плано-мѣрна борба сж тази болестъ, крайния резултатъ отъ която ще бжде увеличение доходността на нашитѣ стопанства.

Ж. Харизановъ

с. Драгоево

На 12 т. м. въ 15-10 часа, въ с. Драгоево, Преславско, избухна стихийен пожаръ който въпрѣки безводието отъ пресъхналитѣ чешми и много нагъсто построенитѣ сгради около избухналиа пожаръ въ едно много кжсо време можа да се прекрати. Въ борбата сж огнената стихия вземаха участие освенъ Драгоевската общинска пожарна итѣзи отъ градоветѣ Преславъ и Шуменъ.

Отъ името на населението дължа да изкажа голѣма благодарностъ за удивително бързото пристигане на пожарнитѣ команди отъ градоветѣ Преславъ и Шуменъ, на пожарния ръководител въ гр. Преславъ и на пом. пож. ръководител въ гр. Шуменъ за умелото имъ ръководство по пре-

кратяване на пожара, които сж тактъ, неустрашимостъ и бързина въ действията си допринесоха извънредно много за бързото потушаване на пожара и за запазване на заплашението отъ унищожение гжсто населенъ кварталъ около пожара.

Особено шуменската автомобилна пожарна можа да докаже и въ нашето село неценцимата голѣма услуга освенъ сж бързо и навременното потушаване на пожаритѣ, които указватъ особено въ села безводни, но и сж това, че защото тѣзи пожарни автомобилни помпи иматъ възможностъ да носятъ сж себе си значителни количества вода.

Общински кметъ:

В. Станиславовъ

Революцията на германското земедѣлие

Една нова земедѣлска култура — една революция. — Сладката лупина като база на модерното скотовѣдство. — Небивалиятъ стопански прогресъ. — Може ли да успѣва лупината у насъ? — Нейното колосално значение за благоденствието и напредъка на нашия народъ.

(Специална кореспонденция)

Берлинъ... С. И. При днешнитѣ граници на нова Германия, едно разширение на културната площъ е невъзможно, поради което изхранването на народа може да се осигури само по пжтя на рационализацията или намирането на нови култури, които при минималъ площъ трудъ и срѣдства, да даватъ максималенъ доходъ. Именитиятъ германски професоръ Д-ръ Бауръ отъ института Кайзеръ Вилхелмъ въ Мюнхебергеръ, можа сж упоритъ трудъ и работа, чрезъ кръстосването на 80 хиляди растения да получи отъ горчивата лупина, (едногодишно растение, употрѣбва се за зелено наторяване. Спада къмъ бобовитѣ растения, затова обогатява почвата на азотъ, има три вида лупини: бѣла, жълта и синя, у насъ има и тритѣ вида лупини и е още опитно растение Б. Р.) единъ новъ сортъ — сладка лупина сж твърде ценни качества, голѣма хранителностъ и необикновенъ рентабилитетъ, която отлична храна за добитъка направи цѣлъ превратъ въ областта на германското земедѣлие, — равносильенъ на една мирна революция.

Презъ 1930 год. отъ полученото семе се засѣва само единъ декаръ сж сладка лупина, която въ 1931 год. се увеличава на 20 декара; въ 1932 на 450 декара въ 1933 год. на 5,000 декара; въ 1934 год. на 40,000 декара; въ 1935 год. на 120,000 декари; въ 1936 г. — 250,000 дек; въ 1937 год. — 480,000 дек. и въ 1938 год. надъ единъ милионъ декари сладка лупина. Главно сж помощта на сладката лупина министъръ Д-ръ Даре, можа да увеличи производството на млѣкото въ Германия отъ 195 милиарда литри, на около 25 милиарда литри млѣко годишно. По силата на тия данни и на единъ небивалъ до сега напредъкъ, министъръ Даре можа да си спечели сж право реномето на най-дейния и талантливъ Министъръ на земедѣлието въ Германия.

Нова база на модерното скотовѣдство

Една отъ главнитѣ проблеми на съвременното земедѣлие

е да произведе по възможностъ въ по голѣмо количество хранителенъ (бѣлтченъ) фуражъ, който е основата на модерното скотовѣдство, като срѣдство за произвеждане на млѣко, масло, масъ и др. животински продукти отъ първа необходимостъ. Въ това отношение нѣма по подходяща и доходна земедѣлска култура отъ сладката лупина, която при сравнително бедни и сухи почви дава единъ максималенъ доходъ отъ 80 до 100 хиляди килограма сѣно на хектаръ. Зърното на сладката лупина, съдържа до 45 процента, а сѣното 10 до 16 процента бѣлтчни материи, следъ която идва соята сж 38 до 41 процентъ; фасула сж 28%; лещата сж 27%; пшеницата — 14%; и царевичата сж 10% процента, бѣлтчни вещества. За да се охарактеризира по ясно значението на лупината за модерното земедѣлие и скотовѣдство, достатъчно е да се спомени, че 63 килограма сѣно отъ лупина, отговаря по хранителностъ на 50 килограма ечмикъ. Изобщо като се вземе за основа съотношението на хранителнитѣ материи между ечмика и сѣното отъ лупина, върху единица площъ лупината дава 5 до 6 пжти по-голѣмъ доходъ отъ ечимика. Отъ тия официални данни, които дава земедѣлския отдѣлъ на Кайзеръ Вилхелмъ Институтъ, може да се заключи какво колосално значение има лупината въ стопанския животъ на модерната държава.

Къмъ изброенитѣ до тукъ предимства на сладката лупина, трѣбва да се спомни и твърде ценното й качество, като лигуминозно растение, да обогатява респ. да наторява почвата сж елементаренъ азотъ. Сж въвеждането на лупината у насъ, ние ще можемъ да включимъ въ продукционния процесъ на земедѣлското ни стопанство около 400,000 хектара работна земя, която ежегодно се оставя за угъръ безъ да се използва, чрезъ което ще можемъ да увеличимъ дохода на народното ни стопанство сж повече отъ 500,000 тона зърнени храни годишно.

Д-ръ Н. Христовъ

Разрешение на фуражната проблема у насъ и въ чужбина

Производството на фураж у насъ се намира въ най-въобитно състояние, по-голямо, което то едва може да удовлетвори нуждитѣ на селското стопанство за три месеца годишната, като презъ останалото време добитъка явно страда.

Отъ нашето освобождаване до сега, производството на люцерната е достигнало до 26,000 хектара, когато за издигъ на страната е свършено недостатъчно.

Една отъ главнитѣ причини за упадъка на нашето скотовѣдство и за намалението на едрия рогатъ добитъкъ сж дължи преди всичко на недостатъчно фуражи, които за съжаление едускжпъ отъ житото, което не черпва всѣка възможностъ развитието на едно модерно рентабилно скотовѣдство насъ все още цари заблуждение, че въ „липсата“ на мериса си са корени злото. наличнитѣ пасища и мери разработятъ и засѣятъ сж ражъ, ние ще имаме възможностъ да създадемъ едно многочислено и доходно скотовѣдство. Днешна Дания дава пжти по-малка отъ България безъ да притежава нито земя мера, произвежда до 7 милиарда литри млѣко десетъ пжти повече отъ насъ.

Всички държави въ центъра на Европа се намиратъ въ подобно положение, въпрѣки на то се радватъ на доходно и рентабилно скотовѣдство. Тѣхния примѣръ и нашия скотовѣдъ, постепенно трѣбва да преминава къмъ оборното — не и отглеждане на добитъка, което ще му осигури съ сравнено по-голѣмъ доходъ. За позитивното разрешение на фуражната проблема у насъ бихме могли сжщо по примера на западнитѣ държави освенъ сж безплатно раздаване на семе, но и сж чувствителни данъчни облекчения, да осиримъ производството на фуражнитѣ култури, като всички нива засѣти сж люцерна, лупина, соя, лупина и пр. Бъ освободятъ отъ поземелнитѣ и всѣкакви други данъци, които въ последствие на ното ни стопанство и държава ще получи въ форма на субсидии. Колкото по-скоро приемеме и прокараме на нало у насъ тази метода, толкова по-скоро и по-правилно разрешиме фуражната проблема у насъ.

Важно изобретение за борба сж туберкулозата

За да се води една издържана борба сж туберкулозата отъ голѣмо значение е да правятъ често снимки на болбоветѣ на болния (да се рентгенизиратъ), за да се установи хода и състоянието на болестта. Сж досегашнитѣ апарати можеха да се правятъ по-големи снимки минимумъ на големина 35 на 35, поради което бѣха много скжпи и всѣки боленъ пациентъ нѣмаше възможностъ да проследи ходъ на болестта си. Сж помощта на новото германско изобретение ще могатъ да се правятъ снимки при голѣмина 4 на 6 см сжщата ясностъ и чистота т досегашнитѣ голѣми снимки, които не ще струватъ повече отъ 8 до 10 лева парче.

Сж това грамадно поевтиняване на рентгенизацията, т се ладе възможностъ и на бедния пациентъ, по-точно проследи процеса на заболяване.

Мармаладъ отъ червени домати

Сж целъ за подобрене храната на населението, Германското министерство на земедѣлието съобщава една нова рецепта за приготвяне на мармаладъ отъ червени домати, които поради голѣмиятъ процентъ на витаминитѣ, дава единъ твърде хранителенъ продуктъ, както за деца, така и за възрастни. За тая целъ се взематъ единъ килограмъ зрѣли домати, които се нарѣзватъ, варятъ и прецеждатъ. Въ така получената маса се поставя 500 до 600 грама захаръ и лимонени кори по желание, за по-приятенъ и по-добъръ джхъ, следъ което отново се вари на тихъ огнь около 20 минути. Сварениятъ по този начинъ мармаладъ се налива по възможностъ въ стѣклени буркани и се съхранява на хладно мѣсто.

Добиване на олио отъ грозд. семки

Сж настъпване на гроздобера, съюза на германскитѣ лозари атъ Райнгау взема иуждитѣ мѣрки да се организира масовото събиране на гроздовитѣ семки, които ще се използватъ за екстрахиране (добиване) на олио, което се употрѣбва като допрокачественъ продуктъ за храна и други стопански цели. Презъ настоящата година ще се произведе надъ единъ милионъ литри олио, чрезъ което германскитѣ лозари ще получатъ единъ допълнителенъ доходъ отъ 25 до 30 милиона лева, отъ единъ продуктъ, който за нищо не се използваше. На лозаритѣ отъ разнитѣ области ще се доставятъ на кооперативни начала специални машини, за отдѣляне на гроздовитѣ семки отъ прѣщаната. Всѣка подобна машина ще струва отъ 1,000 до 1,400 марки.

Рамии -- ново влакнодайно растение в Германия

Напоследък в Германия е пренесено от Китай едно съвършено ново и непознато влакнодайно растение, за култивирането на което е основано даже специално дружество под наименованието „Рамии — Гезелшафт“, което направило опити на Баумгаренинзел в Кьопеник. Прибирането на реколтата е станало в присъствието на представители на Военното Министерство и на останали стопански министерства. Резултатът от направеният опити сж повече от насърчителни, поради което тая нова култура се препоръчва на общинността дребни земледельци, понеже тя дава десет пжур по голъм доход от пае лука. В Бадек до градчето Мендинген е построена и

една предачница, която ще преработва реколтата от цела Германия, в която ще работят над 3,000 души работници.

Получената прежда от това ново влакнодайно растение, притежава качествата на лена, която отлично може да служи за правене на бельо, плюшове, бризенти, палатки, пожарникарски черва, женски шапки, седларски конци и пр. При наличността на тия сведения на официалните германски власти, желателно е незабавно Министерството на земеделието да направи потрбното за въвеждането на тая нова култура и у нас, чрез която ще можем по един радикален път да подобрим дохода на нашия трудолюбив земледелец.

ЖИТНА ГЪГРИЦА Calandra granaria

Тя е малко, продълговато, тъмно-канелено бръмбарче, с дължина от 3-4 м. м. Гърдицата е голяма и силно сгъстеня отпред. Главата е дължена в хобот и завършва с два чифта, силно развити челюсти. Крила няма, за това наскомото не хвърчи, но чрез пълзене може да премине от едно помещение в друго. Гъгрицата напада почти всички зърнени храни, (пшеница, ръж, царевица, ечемик и др.) когато сж складираните хамбаритъ. Женската снася, то повърхността на зърната, то едно, а при по едритъ зърна и по 2-3 яйца. Яйцата се снасят въ специална ямичка, която бръмбарчето издълбава с хобота си, след което ямичката се замазва, чрез отделиения от него слюз. След 10-12 дни се излюпва ларвичка, която изгрива вътрешността на зърното. Тук ларвата живее около 3 седмици, след което се обръща на какавида. След 1-2 седмици от какавидата излиза младото бръмбарче. Целото развитие, от яйце до възрастно бръмбарче трае около 6 седмици. Гъгрицата може да даде годишно 3-4 поколения.

Житната гъгрица е разпространена из цълъ свѣтъ. Тя се разнася чрез международната търговия с зърнени храни. Този неприятел е разпространен и въ Преславска околия. Въ насъ напада предимно пшеницата. Населението го нарича различно (рачета, дребни буболечки и пр.)

Гъгрицата обича тъмните, влажни и без проветрени помещения. Тя напада по-лесно влажните храни. Крие се из пукнатините на помещението, затова хамбарятъ трбва да бже гладко измазанъ и без пукнатини. Когато се появи въ голъм размър нанася голми повреди на хранитъ. Нападнатите храни биватъ по-леки, понеже вътрешността на зърната е изядена и не сж годни за употребление.

Като предпазни мърки за борба с гъгрицата се препоръчватъ: основно почистване на хамбаритъ преди да се насипе храна въ тяхъ. Помещението се напръсква с разтворотъ от синь камък или с разтворъ от варъ и петролъ. Взематъ се 2 кг. негасена варъ, която се разтваря въ 8 литра вода. Към този разтворъ се прибавя, чрезъ разбъркване, един кг. петролъ, следъ което с лозова пръскачка се напръскватъ навсякъде стенитъ на помещението.

Хамбаритъ трбва да се строятъ на високи, отцедни мѣста. Свѣтлината трбва да има свободенъ достъпъ въ хамбаря и доброто му проветряване да бже осигурено.

Да не се оставятъ храни от миналата година, или ако се наложи това, такава храна трбва да се превърне, или ако е въ малко количество, да се обеззарази с гореща вода.

Медния карбонатъ употребенъ: 200 гр. прахъ за 100 кг. семе е отлично предпазно средство противъ гъгрицата. Той може да се употреби, обаче, само за онѣзи храни, които сж оставени за семе.

За лѣкуване на нападатитъ храни се препоръчва следното: заразената храна се изважда от хамбаря, следъ което се триорира, за да се отдѣлятъ лекитъ семена. Хамбарятъ се почиства погоре посочения начинъ. Следъ това, най-добре е пшеницата да се насипе въ друго помещение. Ако се наложи, обаче, да се насипе въ сжия хамбаръ, то последния трбва редовно да се проветрява. Гъгрицата не обича низката температура, затова, едно отъ средствата за борба с нея е да се поддържа низка температура въ помещението. Когато времето се застуди, гъгрицата не се появява.

Като най-ефикасно средство се препоръчва употреблението на сѣровжглеродъ. Сѣровжглеродътъ е течност, сж особенъ тежъкъ миризмъ, която лесно се изпарява на въздухъ. Парижъ сж по-гъсти и по-тежки от въздуха, затова проникватъ въ вътрешността на складиранитъ храни. Сѣровжглеродътъ е силна отрова, затова сж него трбва да се работи много внимателно. Работи се по следния начинъ: върху складираната храна, която не бива да бже натрупана на пластъ по-дебелъ отъ 2 м, се слагатъ широки отворени сѣдове въ които се налива сѣровжглеродътъ. Следъ това помещението се добре затваря. Течността се изпарява и убива всички наскоми, които се намиратъ въ храната. По този начинъ може да работи само при добре затворени помещения, но не и при обикновенитъ наши селски хамбари. Ето защо, при този случай, храната трбва да се извади, да се насипе на земята, а най-добре въ яма, изкопана въ земята, върху нея се поставятъ сѣдоветъ с сѣровжглеродъ, цѣлия купъ се завива с мокри човали или черги и така се държи 2 де-ноноция. Следъ това, помеще-

IV-ия Националенъ селско-стопански съборъ

Още е прѣсенъ спомена на хилядитъ синове и дъщери на селата отъ Шуменската област, грандиозния VI-ий селско-стопански съборъ въ гр. Варна.

За четвърти път, въ днитъ на тоя величественъ съборъ се слѣха сърдцето на селото и града въ едно истинско национално и културно тържество.

За четвърти път селякътъ отъ Шуменска област манифестира предъ българскитъ и чужди гости на Варна по единъ импозантенъ начинъ, както производството си, така и битътъ си, отразенъ въ китнитъ си национални носии — творба на много поколения български майки и моми.

За четвърти път селото отъ Шуменска област въ една 40,000-дна манифестация, марширувайки подъ народния трицветъ даде изразъ на своята привързаностъ къмъ Българската държава, въ лицето на присъстващитъ официални лица.

Дѣлото на селско-стопанския и националенъ съборъ е изградено вече и нека неговиятъ грамаденъ успѣхъ да бже признателство къмъ неговиятъ създателъ и вдъхновителъ — досегащиятъ Шуменски областенъ директоръ г-нъ Борисъ Казанлиевъ.

България е кредитоспособна държава

По поводъ станалитъ напоследък кредитни транскации съ нѣкои Балкански държави, германския печатъ дава сведения за тѣхнитъ дългове, като добавя, че България има 27 милиарда лева дългове; Ромъния 148 милиарда леи; Югославия — 46 милиарда динари и Гърция — 49 милиарда драхми. Като се има предъ видъ курса на лева и тоя на валутитъ отъ останалитъ балкански държави, всѣки ще дойде до заключението, че положението въ България е най-стабилно и че тя е най-кредитоспособна държава на Балканитъ. Посещението на Царъ Борисъ въ нѣкои европейски държави, ще допринесе нови придобивки за България.

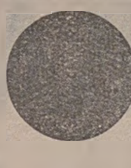
нието се отваря или купа се открива, и се проветрява въ продължение на 10-12 часа. За дезинфекциране на 10 кубически метра храна, складирана на дебелина до 2 м., се употребява 1.5 до 2 кг. сѣровжглеродъ.

Понеже, както се спомена, сѣровжглеродътъ е отровна течност и при това силно запалителна, при експлозия може да разруши помещението, то преди да се реши да се работи сж него отдѣлния стопанинъ, трбва да поиска подробни изтъбвания отъ агрономическитъ органи.

Все пакъ, за да се избѣгнатъ излишни разноси и трудъ, най-сигурни средства противъ гъгрицата, оставатъ предпазнитъ мърки, които се изброиха по-горе.

Абонирайте се за в. „Пресл. дума“

СИЕРА

КНИЖАРНИЦИТЪ И ПЕЧАТНИЦАТА
Прес. Търговски & Синове
Шуменъ
Телефони № № 46 и 193
Ви предлагатъ:
Канцеларски материали, ученически пособия, музикални инструменти и принадлежности, книги за прочитъ, пишущи и смѣтачни машини. Печатницата печата всички формати обикновенъ и цвѣтенъ печатъ.

ИЗЪ НОВЪ ПЪТЪ

Неоспорима истина е, че човѣчеството е въ постоянно движение, прогресира, еволюира. Понѣкога колата на прогреса затѣва, спира за известно време, но шомъ бждатъ преодоленъ всички прѣчки, шомъ пътятъ бже разчистенъ, тя продължава своя ходъ.

А кое тика човѣчеството къмъ прогресъ? Не е ли вѣчната му борба за повече хлѣбъ, по-голяма социална правда и сносенъ човѣшки животъ? И за да постигне това, то често напуца старитъ пѣтища, търси нови пѣтища и нови средства. И ние, като частъ отъ това човѣчество, не можемъ да не се подчинимъ на общия законъ, не можемъ да тъпчемъ на едно мѣсто, не можемъ да бждемъ тамъ кждето бѣхме вчера. Ние ще трбва да крачимъ напредъ, ако искаме да не останемъ назадъ.

Ако старитъ пѣтища на управление прѣчатъ на нашия стопански и културенъ подеиъ ще трбва да ги оставимъ.

Който е следилъ дебатитъ по отговора на тронното слово, той е схваналъ, че почти всички говоривши подчертаха мисълта, че трбва да се върви изъ новъ път, но пътъ конституционенъ.

Изъ новъ пътъ се върви като се действува, като се работи смѣло, честно и упорито, като се служи самоотвержено народу — пътя на реформитъ, на смѣли и добре обмислени действия за бързо разрешаване на стопанскитъ проблеми и навременно лѣчение на народнитъ рани. Пътятъ на ясната и точна програма за ползотворна обществена дейностъ.

Родната нива иска работа, а не приказки. „Лозето иска мотика, а не молитва“. Оня общественикъ и държавникъ който само мисли, говори и тероризира и се задоволява сж това, той не е тръгналъ изъ новъ път. Той тъпче на едно мѣсто, той крета изъ стария път.

УНГАРИЯ ИЗНАСЯ ПЮРЕ ОТЪ ЗЕЛЕНЪ ПИПЕРЪ

Напоследък Унгария наводнява пазара на централна Европа съ единъ новъ артикулъ приготвенъ въ форма на пюротъ отъ зеленъ пиперъ, който твърде много се търси и добре се заплаща, поради голъмия процентъ на витаминитъ, които съдържа пипера. Тоя новъ продуктъ поставя наше-

Стария пътъ въ служба на миналото, пътъ на котерийността, раздроблението, разединението, пътъ на корупцията, безследното изчезване, личния режимъ, разхищението и ограбването на държавни и обществени сѣдства, пътъ на противонародни и противодържавни дейности трбва да бже изоставенъ. Мисълта на всички трбва да бже ангажирана и насочена за преуспѣването на общото — народа и държавата.

Понѣкога и да не искаме да вървимъ изъ новъ път, самъ животътъ ни подсказва и налага да напуснемъ отѣпкания пътъ и да трасираме новъ таквъ.

Който е пжтувалъ съ кола, видѣлъ е, че на много мѣста отъ единъ населенъ пунктъ до другъ има два пѣти — старъ и новъ таквъ, и че коларитъ предпочитатъ новия път. Така наприимъръ, Бѣлия баиръ при с. Дивдѣдово — Шуменско, е прорѣзанъ отъ два пѣти — единия старъ и стрѣменъ другия новъ и сж по-голямъ наклонъ. И двата сж шосейни и прокарани отъ инженери. Но коларитъ вървятъ изъ новия път, защото по него товарнитъ коли се движатъ по-бързо и сж по-малко усилия.

Българскиятъ народъ очаква да дже поведенъ изъ таквъ пътъ, изъ пътъ по който се върви, тяжеститъ на живота се носятъ по-леко и сж по-малко усилия, и който пътъ не следъ дълго да го изведе въ равнината на нормалния животъ, на благоденствието, отъ кждето, отдѣхналъ и обзетъ отъ доволство, сж нескривана радостъ да извика:

България е била и ще бже, защото е имала и има синове народни.

Петъръ Мариновъ

то градинарство и въобще селското ни стопанство предъ нови доходни перспективи.

Най хубавитъ МОТОЦИКЛЕТИ въ свѣта

В. М. W.

А. Д-во „Патлейна“
Шуменъ, Тел. 195

РАДИО - АПАРАТИ
последенъ моделъ за 1939 год.
ДОТЪПЪ ЗА ВСИЧКИ КЪЩИ

ПРЕСЛАВСКА ДУМА

Тарифи на обявленията:

Обяви държавни и общински по 2 лв. кв. см.
Годежни и вѣнчални по 40 лв. Некролози по 50 лв.
Неприемане именни дни 20 лв. Въ хрониката на редъ 5 лв.
Малки обявление отъ 10 до 20 лв.

Търговски по споразумение

Дѣлото на вестника ни

Може би по-рано трѣбваше Преславъ да има своя вестникъ. Но тая празнота въ културния животъ на града и околията е вече запълнена. Не бива, обаче, да се задоволяваме само съ това даправимъ радостната констатация, че е грѣйнало едно свѣтило. Защото само съ голи приказки нищо не се постига. Дали той ще бжде на оная висота, на която би трѣбвало да бжде зависи не само отъ нѣколко души, които сж се нагърбили съ тая отговорна работа, а — отъ всички интелигентни сили въ града и околията. За да бжде тоя фаръ наистина такъвъ, трѣбва да бжде огледало на живота на околията ни.

Той трѣбва да събере, като фокусъ, всички полезни начинания. Високи обществено полезни мѣроприятия, отъ стопански и културенъ характеръ, трѣбва да насържаватъ вестника и да търсятъ неговата подкрепа. Защото само съ тѣзи общи усилия ще може нашия край да се подигне въ културно отношение. Нима е възможно по другъ начинъ да се направи достойние на обществото една хубава идея, освенъ да се разгласи съ нѣкой печатенъ органъ?

Много е смѣшно, дори глупаво, да се мисли, че оня, комуто е хрумнала тая идея, ще почне да обикаля отъ селище на селище и да я съобщава отъ човѣкъ на човѣкъ, по отдѣлно. Освенъ това на обществото трѣбва да се даде възможностъ да контролира всички ония мѣроприятия, върху които то, по силата на нѣщата, има естественото право на контролъ. Това ще има да върши единственъ вестникътъ, като отразява общия ходъ на всички благородни усилия за издигането на околията. Вестникътъ трѣбва да потърси подкрепа отъ колкото е възможно по-широкъ кръгъ хора. Въ това отношение могатъ да допринесатъ и ония, които ценятъ дѣлото му, ако и да не сж прѣко натоварени съ тая задача. Защото това не е само лична инициатива, а — общо дѣло. Всичкитъ усилия, обаче, на вестника ще отидатъ на пусто, ако не бждатъ посрещнати съ отзивчивостъ. Каква може

да бжде помощта, която може да се укаже на „Преславска дума“? Вѣрно е, че е истински героизъмъ да се поддържа единъ провинциаленъ вестникъ, но това не е никакъ невъзможно.

Целта на вестника е двойка, а тя опредѣля естествата на помощта. Тя е стопанския и културенъ напредъкъ. Затова всички стопански деятели и културни работници трѣбва да се притекатъ незабавно съ ценното си съдействие. Това сж, преди всичко, разнитъ организации: на занаятчий, на търгозци, на работници, на земедѣлци, сиречь на различнитъ стопански категории. Тукъ трѣбва да се споменатъ кооперациитъ, популярнитъ банки, Б. З. К. Банка и пр.

Другиятъ дѣлъ сж разнитъ културно-просвѣтни организации и д-ва, като християнски, въздържателни, читалища, червенъ кръстъ, любителски трупи, противогазови, туристически, скаутски, спортни и пр.

Вторитъ сж по своя контингентъ младежки. Тамъ преобладава младежта. Всѣка организация и дружество би трѣбвало да натовари нѣкой (или група) отъ членоветъ си да бждатъ постоянни дописници на вестника, като съобщаватъ всички по интересни прояви изъ живота на организацията имъ. Други пъкъ трѣбва да бждатъ натоварени да пишатъ статии, третиращи теорията и практиката на организацията или д-ството.

Въ всѣко село трѣбва да има сътрудници. Ползата е безсѣмнена. Ще печелятъ и дружествата, печелейки симпатии на обществото, ще печели и вестникътъ — като разнообрази своя материалъ, той ще стане поинтересенъ, повече желанъ и повече търсенъ. Но най-важното е да бжде той добре подкрепенъ материално. Учрежденията, като даватъ обязи, а абонатитъ, като си плащатъ редовно абонамента.

Нѣкакви си 30 лв. годишно не сж нищо за абонатитъ, но за вестника сж всичко. Материалното му подсигураване е въпросъ на съществуването му.

Колкото и да е полезенъ, колкото и да е голѣма нуждата отъ него, той ще линѣе, ако не му дадемъ

ХРОНИКА

Движението на редовнитъ влакове по новопостроената ж. п. линия Крумово — Преславъ ще започнатъ къмъ 20 септемврий.

Научаваме се че Преславската градска община е влѣзла въ връзка съ Околийския ветеринаренъ лѣкаръ и агрономъ въ Самоковъ за закупуване на единъ магарешки разплодникъ за произвеждане на катѣри, за нуждитъ на частнитъ стопанства отъ общината. Предъ видъ обтоятелството, че катѣра, като работно животно е много изгоденъ въ издрѣжка и гледане, тая инициатива на общината е намѣрила пълното одобрение отъ страна на населението на общината.

Преславската Популярна Банка е открила агентура на Дирекцията на храноизноса въ гр. Преславъ и е започнала закупуване на зърнени храни отъ 22 августъ. До сега въ складоветъ на банката сж прибрали 100 вагона зърнени храни при срдѣно хектолитрово тегло на жито 78. Съ откриването на агентурата въ гр. Преславъ се отговаря на една голѣма нужда на Преславска околия, особено за селата отъ общинитъ Герлово, Преславска и Драгоевска. На дейцитъ отъ Популярната банка пожелаваме успѣхъ въ новата работа.

Бордюритъ по главната улица въ града сж вече поставени и е започнато шосирането на сжщата.

Приятно ни е да съобщимъ че нашия дописникъ г-нъ Коста Лучански чиновникъ въ Преславското Данъчно Управление се е сгодилъ за г-ца Сашка Хр. Абаджиева отъ гр. Кюстендилъ. Честито!

Съ заповѣдъ № 844 4. 1. отъ 1 августъ, Господинъ Министра на Просвѣтата е утвърдилъ протокола на последната комисия, която бѣше избрала за дворно мѣсто на бждещата прогимназия въ Преславъ — СТАРОТО УЧИЛИЩНО МѣСТО. Общината е вече поръчала изработване на плановетъ за новата сграда, съ огледъ къмъ края на месецъ октомврий да се положи основния камѣкъ.

Днесъ около 15 часа избухналъ пожаръ въ дома на Кера Борисова. Пожара произлѣзълъ отъ огня, който е билъ предъ кухнята и около него имало талашъ. Запапило се сайвантчето предъ кухнята и отъ него се запалила кжщата на Юрданъ Петровъ Урумовъ, която била заловена за сайвантчето; отъ кжщата пламналъ и плѣвника му, на който изгорѣлъ само покрива, а останалата частъ се спасила отъ пожарнитъ команди на Шуменъ и Преславъ.

Загуби около 40,000 лв.

всички лептата си.

И тъй, за да може да бжде на поста си, за да може да отстоява нуждитъ на града и околията ни, вестникътъ трѣбва да бжде подпомогнатъ.

Тая помощъ може да вземе най-различни форми, необходимо е само желание то за това.

Свършваме съ думитъ на Септимий Северъ:

„Да работимъ“.

Величко Йотовъ

ДРЕХИ! ШАПКИ!

ХИМИЧЕСКИ ЧИСТИ-БОЯДИСВА

„МАНЧЕСТЕРЪ“

Предайте днесъ костюма си за химическо чистене или боядисване и следъ 3—4 дена елате си го ползвайте.

НЕВЪРРОЯТНО ПОДНОВЕНЪ И ОСВЕЖЕНЪ

Ние почистваме по сухъ химически начинъ екстракция съ модерни машини последната на техниката единственитъ въ България и ние обезпрашени, дезинфекцирани, подповени, и жени дрехи. Който не остане доволенъ отъ химическо чистене—връщаме му веднага заплатената сума.

Представителство „СИНИЯ САЛОНЪ“.

1—10

„МАНЧЕСТЕРЪ“—ШУМЕНЪ

Черна хроника

Жертва на семейни раздори

Преди около година, жената на Ахмедъ Хюсеиновъ Чакъровъ отъ с. Новоселъ — Шуменско не можела да търпи съпружеството си, напуснала мъжа си и се прибрала при баща си Хюсеинъ Мустафовъ отъ с. Алусиянъ. Ахмедъ на нѣколко пѣти се опиталъ да придума жена си да се прибере при него, докато най-после следъ безуспѣшнитъ си опити решилъ да я отвлѣче насилъ. И на 26 т. м. сжция подпомогнатъ отъ двама свои съселяни презъ нощта отишли въ кжщата на тѣстътъ си въ с. Алусиянъ, разбили вратата му и се нахвърлили върху Айше. На отчаянитъ й писъци се притекли на помощъ баща й, Хюсеинъ Мустафовъ 70 годишенъ старецъ, обаче, нападателитъ му нанесли нѣколко удари въ областта на главата съ дърво и успѣли отвлѣчайки Айше да се загубятъ въ нощта. Вследствие нанесенитъ му рани Хюсеинъ починалъ. Убиеца следъ два дни се предаде на Прокурора при Шуменския областенъ сждъ.

Нараняване

На 3 августъ къмъ 4 часа сл. обѣдъ, полскитъ пазачи на с. Салманово, Кръстю Андреевъ, Стоянъ Кировъ и Пеню Рачевъ, обикаляйки района си въ м. „Свински бродъ“ заловили жителитъ на с. Злокученъ: Минко Ивановъ, Руси и Ради Иванови да берагъ върбови прѣчки, като пуснали конетъ си изъ постѣвитъ. При опита на полскитъ пазачи да откаратъ заловенитъ коне въ общинския оборъ, нарушителитъ се нахвърли върху пазачитъ наранили съ ножъ въ дѣсната плешка пазача Андреевъ, отнели му пушката и на другитъ двама нанесли побой. Нападателятъ сж заловени и предадени на сждебнитъ власти.

Повече внимание

На 19 миналия месецъ 8 часа вечерта, връщайки се отъ гр. Шуменъ, нашия бъръ съгражданинъ-търговецъ на дърва Илия Шубековъ шосето за Преславъ въ рията се сблъскалъ съ воененъ камионъ. Вследствие удара е получилъ контузия на главата. Донесенъ веднажъ сжция камионъ въ Шуменъ, та държавна болница, 15 дневно лѣкуване сжия напълно оздравѣлъ. Кадрадваме на щастливото сжение на г-нъ Шубековъ си позволяваме да му извимъ единъ съветъ: внимателно!

Картела, за да воли своитъ много ни пушачи, започва пускане въ продажба гаритъ II качествени

„ЗЛАТНА — АРД“

отъ най-хубави и матни тютюни, като всѣка кутия има една снимка отъ найбележителнитъ въ всички градове на страната.

Тия снимки ще зуватъ твърде много цата при изучаване на графията на страната.

Който събере цѣла лекция отъ 138 снимки получава единъ албумъ гратисъ, отъ фабриката — Шуменъ, за поставя снимкитъ.

Печатн. Прес Търговски & Синове—Ш